

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 223/2021
20.05.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Мирољуб Трајковић, адвокат из ..., против туженог „КНЕЗ ПЕТРОЛ“ ДОО Земун, чији је пуномоћник Иван Младеновић, адвокат из ..., ради поништаја решења и утврђења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 399/2020 од 13.10.2020. године, у седници одржаној 20.05.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 399/2020 од 13.10.2020. године и пресуда Основног суда у Бору П1 153/19 од 21.01.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору П1 153/19 од 21.01.2019. године, ставом 1. изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се поништи као неправилно и незаконито решење туженог број ... од ...2019. године о отказу уговора о раду на одређено време по коме је тужилци отказан уговор о раду закључен дана ...2016. године са припадајућим анексима због истека рока на који је продужен радни однос, са даном 09.01.2019. године. Ставом 2. изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је засновала радни однос на неодређено време код туженог почев од 24.12.2018. године што је тужени дужан признати, као и да се обавезе да тужилцу врати у радни однос и распореди уговором о раду на неодређено време у складу са стручном спремом тужиле у року од пет дана. Ставом 3. изреке, обавезана је тужила да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 70.500,00 динара у року од 15 дана под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 399/2020 од 13.10.2020. године, одбијена је као неоснована жалба тужиле и пресуда Основног суда у Бору П1 153/19 од 21.01.2019. године, потврђена.

Против правноснажне другостепене пресуде тужила је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. ЗПП, а на основу члана 407. ст. 1, 2. и 3. ЗПП и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20), па је утврдио да је ревизија тужиље основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилја је са туженим закључила уговор о раду на одређено време у трајању од три месеца са даном ступања на рад ...2016. године на пословима ... Дана ...2017. године тужилја је са туженим закључила Анекс 2 уговора о раду по основу кога је засновала радни однос код туженог на одређено време у трајању од једног месеца због повећања обима посла. Дана 14.04.2017. године тужилја је са туженим закључила и Анекс 2 уговора о раду на одређено време у трајању од два месеца због повећаног обима посла. По истеку и овог Анекса, тужилја је са туженим дана ...2017. године закључила и Анекс 3 уговора о раду на одређено време, у трајању од три месеца. У току трајања Анекса 3 уговора о раду тужена је због трудноће отворила боловање. Тужилја је од ...2017. године била на боловању – више није долазила на рад. Анексом 4 уговора о раду од ...2017. године измењен је члан 3. став 2. уговора о раду и уговорено да тужилја заснива радни однос на одређено време до истека коришћења права на одсуство на основу члана 187. став 2. Закона о раду. Почев од 26.12.2017. године па до 14.04.2018. године, тужилја је била на породилском одсуству, а потом од 15.04.2018. до 25.12.2018. године и на одсуству са рада ради неге детета. Решењем туженог од 16.01.2018. године одређено је да је тужилја дужна да се јави на рад дана 26.12.2018. године. Почев од 26.12.2018. до 31.12.2018. године и од 01.01.2019. до 09.01.2019. године тужилја је била привремено спречена за рад због неге детета, а од 10.01.2019. године је такође била привремено спречена за рад због болести. Тужилји је отказан уговор о раду са даном 09.01.2019. године применом одредбе члана 175. став 1. тачка 1. Закона о раду, због истека рока на који је заснован. Тужилја тврди да је решење незаконито јер ужива посебну заштиту од отказа уговора о раду и сматра да су се стекли услови из члана 37. Закона о раду за прерастање радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време будући да је радила код туженог дуже од 24 месеца.

При овако утврђеном чињеничном стању, нижестепени судови полазе од одредби члана 37, члана 175. став 1. тачка 1. и члана 180. Закона о раду. Према члану 137. цитираног закона прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време, а ставом 3. назначеног члана предвиђено је да период краћи од 30 дана не сматра се прекидом периода из става 2. назначеног члана који регулише да радни однос са истим запосленим се заснива за период који са прекидима или без прекида, али који не може бити дужи од 24 месеца. Према члану 187. Закона о раду прописано је да за време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета, послодавац не може запосленом да откаже уговор о раду (став 1). Запосленом из става 1. овог члана рок за који је уговором засновао радни однос на одређено време продужава се до истека коришћења права на одсуство (став 2). Решење о отказу уговора о раду ништаво је ако је на дан доношења решења о отказу уговора о раду послодавцу било познато постојање околности из става 1. тог члана и ако запослени у року од 30 дана од дана престанка радног односа обавести послодавца

о постојању околности из става 1. овог члана и о томе достави одговарајућу потврду овлашћеног лекара или другог надлежног органа.

Тужилца је била у радном односу код туженог непрекидно у трајању дужем од 24 месеца, будући да је радни однос засновала 14.12.2016. године, а да јој је радни однос престао отказом уговора о раду дана 19.01.2018. године. Међутим, у конкретном случају назначена околност није довољна да овако заснован радни однос на одређено време прерасте у радни однос на неодређено време. Ово је из разлога што време проведено на одсуству за време трудноће, породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета се не рачуна у време потребно за преображај односа. У том периоду тужилца је у смислу одредбе члана 187. Закона о раду уживала посебну заштиту од отказа уговора о раду, због чега тужени није могао да донесе решење о отказу уговора о раду пре истека рока на породилско одсуство и одсуство са рада ради неге детета. У противном такав отказни акт би био ништав. Сходно томе, тужбени захтев тужилце је одбијен као неоснован.

По оцени Врховног касационог суда, овакав став нижестепених судова се не може прихватити као правилан. Нижестепени судови су пошли од погрешне примене материјалног права што је за последицу имало и непотпуно утврђено чињенично стање.

Тужилца је засновала радни однос дана ...2016. године, након тога закључена су и три анекса о раду. Према Анексу 3 уговора о раду тужилца је примљена у радни однос код туженог на одређено време у трајању од три месеца почев од 14.06.2017. године. Тај анекс уговора је измењен Анексом 4 уговора од 14.09.2017. године у члану 3. став 2. где је констатовано да тужилца заснива радни однос на одређено време до истека коришћења права на одсуство из члана 187. став 2. Закона о раду. По Анексу 3 уговора тужилца је била на раду код туженог почев од 14.06.2017. до 03.07.2017. године (значи није истекао рок од три месеца на који период је примљена на рад) јер је отишла на трудничко боловање. Због породилског боловања и неге детета тужилца је била на боловању све до 26.12.2018. године када је требала да се јави на рад. Тужени је решењем од 16.01.2018. године одредио да се тужилца јави на рад 26.12.2018. године.

Према члану 187. став 2. Закона о раду прописано је да се запосленом из става 1. овог члана рок за који је уговором засновао радни однос на одређено време продужава до истека коришћења права на одсуство. Тужилца је била у радном односу код туженог по Анексу 3 уговора закљученог дана 14.06.2017. године и била је примљена на рад на одређено време до три месеца. Међутим, иста је била на раду до 03.07.2017. године када је отишла на трудничко боловање на шта је имала право сходно одредби члана 187. став 1. Закона о раду. Значи, по том уговору тужилца није провела у радном односу три месеца већ мање од месец дана. Сходно цитираном члану 187. став 2. Закона о раду, након истека боловања због посебне неге детета тужилца је могла да настави са радом код туженог до истека коришћења права на одсуство. Тачно је да је тужилца са туженим закључила и Анекс 4 уговора 14.09.2017. године којим је измењен члан 3. став 2. Анекса 3 уговора о раду и уговорено да тужилца заснива радни однос до истека коришћења права на одсуство по члану 182. Закона о раду. Међутим, Анекс 4 уговора је закључен након што је тужилца стекла право на боловање које јој прописује члан 187. Закона о раду. Тужилца је тужбом поставила два тужбена захтева. Први тужбени захтев

односи се на поништај решења о отказу број ... од ...2019. године, а други захтев се односи на утврђење да је засновала радни однос на неодређено време почев од 24.12.2018. године. У циљу правилног одлучивања о овако постављеном тужбеном захтеву – посебно тужбеном захтеву под ставом 1. изреке, нижестепени судови нису утврђивали и оценили околности да ли је тужиља након 26.12.2018. године када је била позвана да се јави на рад, оправдано била на боловању ради посебне неге детета све до 09.01.2019. године. Осим тога, ако је тужиља по Анексу 3 уговора била примљена на одређено време на рад у трајању од три месеца, па је тај рад трајао од 14.06.2017. до 03.07.2017. године када је отишла на трудничко боловање, да ли је иста могла да настави са радом, тј. да ли се њој засновани радни однос на одређено време продужава до истека коришћења права на одсуство, тј. до престанка потребе за боловањем због посебне неге детета. Одласком на боловање тужиља је стекла право из члана 187. став 2. Закона о раду па касније закључен Анекса 4 уговора о раду не може мењати установљени законски режим. Рок за који је уговором заснован радни однос на одређено време продужава се до истека коришћења права на одсуство. Те чињенице у току поступка нису утврђене, а од њих зависи и правилност доношења одлуке о тужбеном захтеву тужиље.

У поновном поступку, првостепени суд ће имати у виду примедбе Врховног касационог суда, по истим поступити, правилно и потпуно утврдити чињенично стање и донеће закониту одлуку.

Имајући у виду напред изнето, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић